

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Шосткинський інститут Сумського державного університету
Управління освіти Шосткинської міської ради
Виконавчий комітет Шосткинської міської ради

ОСВІТА, НАУКА ТА ВИРОБНИЦТВО: РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ

І Всеукраїнської науково-методичної конференції,

присвяченої

*15-й річниці заснування Шосткинського інституту
Сумського державного університету*

(Шостка, 21 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет

УДК 821.111(73)-14 Вітмен:613.885

«ГОМОСЕСУАЛЬНА СЕСУАЛЬНІСТЬ» ЛІРИКИ ВОЛТА ВІТМЕНА

О.В. Дуброва, А.І. Озун

Бердянський державний педагогічний університет

ул. Шмидта, 4, г.Бердянськ, 71100

binfil@mail.ru

Американський поет Волт Вітмен мав за життя довгий список коханців. Переважно поет обирав собі сімнадцятирічних хлопчиків і прощався з ними у двадцятидворічному віці. Перший постійний коханець Фред Воан з'явився у житті американця незабаром після виходу першого видання «Листя трави». Цей водій з Брукліна жив з поетом кілька років і потім писав йому все життя.

Тож, на нашу думку, the best автором гомоеротичної поезії кінця ХІХ століття в Америці є саме Волт Вітмен. Його поезії, створені під час Громадянської війни, є тими творами, що треба аналізувати крізь призму «теорії нетрадиційної сексуальності». Підтвердженням цього є порушення сексуальних норм у Вітменових віршах, що є завжди потенційним знаком ламання будь-яких правил, що стають неприродними та обтяжливими для митців такого плану.

Ставши одним з найбільших відомих американських поетів, Вітмен своїм відкритим поетичним дослідженням гомоеротичних бажань мав великий вплив на письменників, які жили і творили з ним в один час – таких «піонерів» гей-літератури, як Едвард Карпентер і Дж. А. Саймондс (який видав дослідження про творчість Вітмена через рік після його смерті). Е. Карпентер в 1877 році зустрічався з Вітменом, а Дж. Саймондс листувався з ним, однак, коли Саймондс в одному зі своїх листів прямо запитав Вітмена про гомосексуальні фантазії в «Галамусі», той відповів йому, що такі питання «викликають у нього подив», і заперечував можливість присутності у своїх поемах того, що він називав «неадекватними тлумаченнями».

Проте, незважаючи на те, що сам Вітмен думав про свій «Галамус», а потім і про цикл «Діти Адама», його поеми так чи інакше в кінці ХІХ – на початку ХХ століття однозначно сприймалися як пристрасні гімни міцніючої самосвідомості геїв. У 1922 році Карпентер зміг відверто заявити: «У випадку Вітмена, якщо брати до уваги його тісніші стосунки з деякими друзями чоловічої статі, ми бачимо присутність нового, органічно народженого натхнення і нову життєву силу. Ця сила буквально випромінюється у всіх напрямках його поемами. Тисячі людей після їх прочитання почали для себе відлік нової ери життя ... Ми не можемо зараз передбачити того, наскільки далеко може піти цей процес, але те, що це є одним з факторів майбутньої еволюції, навряд чи підлягає сумніву. Я маю на увазі те, що любов між чоловіками (а також любов між жінками) може стати фактором майбутньої людської еволюції: таким же необхідним і загальноприйнятим, як звичайна любов, яка забезпечує ... виживання людства» [2].

Відтак твори американського поета неможливо сприймати як такі, що засуджують та не сприймають традиційних норм та форм кохання, прийнятих у звичайному суспільстві. Просто його поезії змальовують кохання у всіх її проявах, іноді навіть об'єктом його сексуального захоплення може бути мертва людина, зазвичай це – чоловік, і, як правило, воїн (в таких поезіях Вітмен виявляє навіть «елементи некрофілії» (Пітер Баррі): *O my soldiers twain! O my veterans passing to burial! / What I have I also give you. / The moon gives you light, / And the bugles and the drums give you music, / And my heart? O my soldiers, my veterans. / My heart gives you love* [3] або *Till late in the night reliev'd to the place at last again I made / my way, / Found you in death so cold dear comrade, found your body son / of responding kisses, (never again on the earth responding)* [3].

У 1861 році почалася Громадянська війна між Північчю і Півднем. Через рік був поранений брат поета Джордж, який воював на боці північних штатів. Волт поспішив на фронт, щоб допомогти братові. Джордж одужував, і заспокоєний Вітмен зібрався додому. Але не зміг. У польових лазаретах накопичилося безліч поранених, доглядати за ними було майже нікому, люди тяжко страждали. І Вітмен залишився, щоб допомагати. Більшість військових лазаретів у той час зосереджувалося у Вашингтоні, тому поет переїхав туди і три роки доглядав за хворими та пораненими, працюючи медбратом. Важливо, що поет допомагав пораненим безкоштовно, а сам же жив у невеличкому кутку й жив лише від творів, які друкував у дрібних журналах та газетах.

Найглибші емоції, які поселила в його душі війна, він проникливо висловив в поемах «*Drumtaps*» циклу «Листя трави», а його скорботу щодо вбивства президента Авраама Лінкольна лягла в основу безсмертної елегії «*When Lilacs Last in the Dooryard Bloom'd*».

Проте більшість «військових» творів американського поета присвячені чоловікам, які отримали поранення в бою, тому багато з них є доволі кривавими й достатньо натуралістичними: *By these, crowds, groups of forms vaguely I see on the floor, / some of the pews laid down, / At my feet more distinctly a soldier, a mere lad, in danger / of bleeding to death (he is shot in the abdomen), / I stanch the blood temporarily (the youngster's face is white as a lily)* [3].

Достойно проявивши себе, працюючи в госпіталях, Вітмен в 1865 році отримав посаду в Департаменті у справах індіанців, але вже через півроку був звідти звільнений за наказом міністра внутрішніх справ Джеймса Херлан, який, прочитавши поеми Вітмена, вважав їх непристойними. Незабаром після цього американський поет познайомився з вісімнадцятирічним юнаком ірландського походження, уродженцем американського Півдня Пітером Дойлем.

Останні роки життя поет провів прикутий до інвалідного крісла. Він не нудьгував, друзі та коханці не залишали Волта без уваги. З 1888 року майже щодня бував у нього новий улюбленець – юний банківський службовець, родич Альберта Ейнштейна, Хорес Траубел. Як виявилось згодом, юнак робив детальні записи про життя великого поета. Після смерті Вітмена Траубел опублікував їх, заробивши на цьому чимало грошей.

Отже, «гомосексуальну сексуальність» поезію Вітмена неможливо сприймати у «чистому» вигляді, тому що для адекватного її розуміння важливим є відповідний історичний контекст та обставини, в яких жив та творив «новітній Христос американської релігії». Вітмен став помітною і впливовою фігурою на початку руху гомосексуалів за свої права. Його поеми пробудили у багатьох гомосексуальну чуттєвість, що приховувалася до певного часу.

Список літературних джерел

1. Дуброва О.В. Творчі паралелі: Волт Вітмен та Богдан-Ігор Антонич: монографія / О.В. Дуброва. – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – 167 с.
2. Whitman, Walt. A Backward Glance / Walt Whitman. – [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.poets.org/viewmedia.php/prmMID/1605>.
3. Whitman Walt. Leaves of Grass. – [Электронный ресурс] –Режим доступа: <http://www.bartleby.com/142/14.html>